

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca végén (Mária-terasz) a hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

Az „ELLENZÉK” előfizetési díja:

Egész évre 16 frt v. 32 korona. Negyedévre 4 frt v. 8 korona
Félévre 8 frt v. 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona

Egyes szám ára 5 kr., vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adhatók vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz.: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon sz.: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belkőzp-utca 33-ik szám.

Egy négyzetű centiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok kérésedök és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklam sora 1 forint.

Bályeg-illeték minden hirdetés után 20 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 forint.

Nyilvántartási díjak: garmond sora után 20 krajczár ártandó.

A parlament mechanikája.

A parlamenti intézmény természetéről, feladatáról, hatásköréről, működéséről, fejlődéséről és kezeléséről tartott közéleti Házban előadást Gullner Gyula. A szónok párhuzamokat, de beszédének ez a kiváló része nem pártfelfogást tolmácsol. Általános igazságokat mondott és hatása is általános volt.

Gyula nem ilyen irányelveket hangoztatni, hogy megtisztuljon a magyar törvényhozás bizonyos tévtanokról. Ohajandó, hogy a magasabb rendű férfiak sokszor emelkedjenek a pártkeretek fölé és lerakják érvelésükkel a parlamentáris alapkövet. Mert bizony sok esetben azt kell észlelnünk, mintha ez az intézményünk a levegőben lógna.

Olykor a kezdőleges kötelességek iránt is kételyek uralkodnak. Kezde a választási lajstromok szerkesztésén, föl a legmagasabb kodifikatori munkáig, mindenütt sok a hégáz, számos a ferde nézet, zavaros a fogalom s a közérzlet részére minczen egy szabályos meder készítése, a melyen tántoríthatatlanul haladhatna a dolgok, események és viszonyok megítélésénél.

Még a hatáskörök sincsenek tisztázva.

Illetve beavatkozás a végrehajtó hatalmat a választásoknál? Meddig terjedhet ez a beavatkozás? Kiterjedhet-e a vélemények irányítására is, vagy csak a törvényes rend fenntartására? Vezetés illeti-e meg, vagy csak ellenőrzés?

És mindezzel karöltve, a köztisztviselők közjogi helyzete minő alakot öltethet? Az országos közakarat megnyilvánulásából ki lehet-e zárni? Merőben erkölcsi befolyást hogyan lehet olyan elemnek biztosítani, a melynek állása természeténél fogva hatalmi befolyása is van?

És a pártokra darabolt parlament mechanikai mozgásának minők legyenek a feltételei? Áll-e az, hogy a többség akaratának török-szakad érvényesülni kell — avagy talán kompromisszumok keresendők minden fontos kérdésnél az elvek különfélesége között?

Miként kerülhető ki egyfelől a többség önkénye, másfelől a kisebbség

terrorizmusa? Mert a parlamenti élet jól felfogott érdekében a zsarnokság éppen úgy kerülendő, mint a féktelenség. A milyen boszantó és káros egy kisebbség rakoncátlanokodása, éppen olyan veszélyes és türehetetlen egy többség önkénye.

Ott, hol a kapacitáció lehetősége merőben ki van zárva: már egészen telen az intézmény. A kölcsönös felvilágosításra és meggyőződésre a nyílt ülések ünnepi színe és theatrális természeténél nem alkalmas.

Hazánkban, 48 előtt, a kerületi ülések alkották azt a fészket, a hol, ugyszólván a tűzhely melegenél és esendjében, költöttek ki a törvényalkotás tojásai.

Később, a Daák Ferenc vezérlete alatt, az osztályok rendszere pótolta a régi kerületi ülések feladatát. Innen nem volt kizárva senki. Pápaszó mellett, barátságos beszélgetés, nyilvánosságra alig kerülő viták, meggyőző felvilágosítások tették lehetővé a jobb nézet győzelmét. A vélekedés itt nem merev formákban jelent meg, hanem pongyolán, háziasan, barátságos hajlékonysággal. Az emberek nem szónokoltak, hanem tanácskoztak. Az érvek súlya elől senki el nem zárkozhatott.

A mi így került a plénum elé, az nem csak meg volt vitatva, hanem minden érdeklődő körműködésével jött létre. Mert az ellenzés is közreműködés, ha nem a nyers szavazat győzi le, hanem az okoskodások tömege. S mivel így jött létre: csak szigorúan parlamentáris, ellentállásra találhatott a plénumban.

Ilyen előkészítés mellett nincs elnyomó és elnyomott. Nincs parancsoló közeg és engedelmeskedő elem. Nincs katonai diszciplína az egyik oldalon és rendetlen guerrilla csatározás a másikon.

A tárgyalás anyaga megszűrdött az elmékben és a szívekben. A törvényhozók tudják, hogy mi történik és miért történik így és nem másképpen. Ellenzők így is van, de nincsen ellenség. Vita így is lesz, de nem lesz háború. A nyugtalanság így sem kerülhető ki, de a gyanúsítás nyilhegye le van törve.

Az ilyen eljárás alkalmat nyújt a gyakori érintkezésre s ezzel a tagok belső tartalmának kölcsönös felismeré-

sére. Mit jelen ez? Jeleníti az ellenfél megbecsülését, jeleníti az ellenvélemény tiszteltetését. Jeleníti tehát a parlamenti méltóságnak és tekintélynek érintetlen fennmaradását az érvek, gondolatok és érzelmek kicserélésénél.

Sajnos, hogy parlamentünk évek hosszú sora óta mellőzi ezt az eljárást. Hosszadalmasság tekinteti. De hiszen nem hajt a tatár. Harmincz év alatt úgy is több törvényt alkotunk, mint a megelőző nyolczszáz év alatt. És nem a törvények mennyisége fontos az országnak, hanem azok minősége.

B. M.

Politikai hír.

Kassa nem Csengrádoskodik. Kassa város tegnapelőtti közgyűlésére volt kitűzve a csongrádi kérvény tárgyalása, de hirtelen levetették a napirendről. Ennek a magyarázata az, hogy a kassai ellenzők szombaton este tartották a közgyűlést, ahol a közgyűlés határozati javaslat benyújtását határozták el: 1. Kassa szabad királyi város közönsége a csongrádi átiratot megbotránkozással visszautasítja; 2. a közgyűlés az országgyűlési ellenzők megtartása fölötti hálás elismerését fejezi ki, Apponyi Albert grófot, Bartha Miklóst és Kossuth Ferencet Kassa szabad kir. város díszpolgárává választja. Az ellenzőknek ez a határozata a kormányt vezető embereit megdöbbentette és jobbnak látták a csongrádi kérvényt levenni a napirendről.

Újabb provizórium.

Tehát mégis szólásra kell nyitni Bánffy bárókat hallgatag ajkakat, hogy megkérjék az provizóriumot. Tegnap csak tejtűtűk, ma már pozitív a hír, mert Thun gróf Budapestre érkezik a kiegyezési javaslatok provizóriumának megbeszéléséig.

Ezről az eleinte tárgyalásnak nevezett provizóriumról sok szó esett már ez ideig is, de a kormány 'apjai következtetésen elhalgatták vagy letagadták a híreket. Most, mikor többé ki nem térhetnek előle, nagy ravaszsággal egyik technikai, másik munkaprovizóriumnak nevezi, holott annak igazi címe csak hanyagsági és tehetetlenségi provizórium lehetne.

Thun grófnak egyébként nem kevésbé kedvező a helyzete, mint nemes kollégájának, a karó közé szorult magyar főminiszternek. Thun gróf még csak a bizottságban sem tárgyalhatta a javaslatokat, míg Bánffy báró

ezen már tulesett. A közös sors a plénum tárgyalásainál hozza őket ismét össze, mert Thun gróf ellen a német pártok jelentették be az obstrukciót, míg a nyelvrendelőt egyet tiszta nem hozták a németek kívánsága szerint, de viszont a csahok is megmondották, hogy minden engedelményért, mit a németeknek tesznek, ők is a kiegyezésen boszulják meg magukat.

Bánffy bárónál az önálló rendelkezésre való kötelezettség okozza a parlamenti megérdemelt nehézségeket.

Mert, ha a kormány annyira perhorekálta az önálló berendezkedést, lehetett volna annyi sütnivalója, hogy nem tesz arra ígéretet az egy éves provizórium kitárgyalásánál, vagy ha már határidőt jelöl meg, akkor be is tartja azt, és nem áll elő a közönséges fogással, hogy mivel a javaslatokat beleteszette, tehát elesik magától a gazdasági önállóságra tett kötelező ígéret.

A két miniszterelnök tovább mint két óra hosszan át tanácskoztak, — de alig hiszünk, hogy tanácskozásuk valami pozitív eredményre vezethetett volna. A tervezett provizórium előtt barátság az ajtót nem cupán az 1867. XII. hanem az 1898. I. t. cz. is, s azzal is tisztában van mindenki, hogy arra az alkotmányjogi kihágásra, melyet az 1898. I. t. cz.-kal megengedett, a magyar törvényhozást ma többé elcsábítani nem lehet.

Főispán beigtatás.

Déva, nov. 30.

Gróf Bethlen Miklós, Hunyadmegye főispánját, tegnap igatták be ünnepélyesen. A dévai állomásán Torontál, Krassó-Szörény és Arad megye köldökségeinek élén Koncz Domokos polgármester üdvözölte az új főispánt a polgárság nevében, — azután hosszú kecskórall bevonultak a fellobogozott városba, a hol a megyeháza előtt a tisztikar élén Hollaky Arthur alispán mondott üdvözlő beszédet. Este br. Szentkereszthy György, volt főispán bucsulakomáján gyűlt össze a város és a megye közönsége. A lakomán Barcsay Kálmán és Lázár Árpád orsz. képviselők, valamint mások számos felköszöntőben méltatták a távozó főispánt és Hollaky Arthur alispán társadalmi és hivatali érdemeit.

Az ünnepélyes beigtatás tulajdonképpen ma történt meg. Hollaky alispán megnyitván a közgyűlést, felolvasta a miniszter rendeletét, majd gróf Kuus Gáza vezetés alatt nagyobb köldökség élén belépett a közgyűlési terembe az új főispán, a kit viharos éljenzésel fogadtak. — Az esküfétel után Bethlen Miklós gróf főispán terjedelmes programmbeszédet mondott, a melyben biztosította a

közönséget és tisztikart páratlan igazságságáról és ügybiztonságáról.

Pogány helyettes főjegyző hosszabb beszédben tolmácsolta ezután a tisztikar érzelmeit, majd Delimanits torontálmegyei alispán kívánt szerencsét a vármegyének új főispánjához.

Hollaky Artur mondott még rövid beszédet, melynel a legjobb hangulatban végződött volna a közgyűlés, ha Hosszu Ferenc nemzetiiségi izű felszólalása disszonáns hangjával meg nem zavarja a közhangulatot.

A főispán nagy türelemmel hallgatta végig a támadásokat, a melyekre válaszulva kijelentette, hogy Magyarországon román vármegyét nem ismerünk s hogy az ő ígéretei nem pusztá frázisok.

Ezután a tisztelgések hosszú sora következett. A főispán mindenkinek szívélyes szavakkal válaszolt.

Délben a főispán 300 terítéktű ebédén vendégelte meg a megyét.

Székely tanítók kegyelete, önképzése.

Gy.-Ditró, nov. 30.

A gyergyói (csikm.) román, kath. tanítóegylet, mely az ország ilyenmőleg tekintélyesebb egyesületei között foglal helyett, november hóban Gyergyó-Szentmiklóson régi jó hírnevéhez méltó, igen érdekes és tanulságokban gazdag közgyűlést tartott, melyen a tagok igen kevés kivételt leszámítva, mind megjelentek.

A gyűlésnek egyik szokásos tárgyát itt is a helybeli összes tanítók gyakorlati tanácsának meghallgatása képezte.

Egyik megelőző gyűlésen a számtan, mint legkényesebb tantárgynak módszerére, illetőleg tanmenetjére vonatkozólag a tagok között — akkor az idő rövidsége miatt eldöntetlen maradt — ellen vélemények merültek fel. A gyűlés felkérésére Józsa Sándor, dírói vezérirányító, elnök a gyűlésnek gyakorlati mutatóanyagokkal, a számtanítás irodalmának fokozatos fejlődéséről, a tantervekről, majd a lélektan igazságaiával közmeglekedésre egyedül érdemes tanmeneti és módszertani ösvény. A gyűlés a bemutatott elveket egyhangúlag magadára tévén, az előadónak hálás köszönetet jegyzőkönyvbe ígatták.

Ezt megelőzőleg szívrható alakban adott kifejezést azon kimondhatatlan mély fájdalomnak, mely dicsően uralkodó apostoli királyunk hitvesének, Erzsébet feleség királyunk gyászosa elhunytával a nemzetet minden tagjában sújtotta. Az alattvalói hit szeretetnek s mély részvétnek, méltó jelölt Józsa Sándor elnök szívből fakadó s szívek ható rövid forró fohászat emelt az egék Urához.

E gyűlés tárgysorozatának egyik főnyes győngyeként emelkedik ki az elnöki megnyitó beszéd, melyben Józsa Sándor egyesü-

AZ „ELLENZÉK” TÁRGYAJA.

1898. december 1.

December másodika.

(Vége.)

Ily beegyezés nélkül a fejedelem elöl nem senkinek tulajdoníthat magának kir. jogokat s még kevésbé változtathatja meg az örökösödés rendjét családi magán-egyekezőkkel, e nélkül maga a fejedelem sem mondhat le a királyi székhöz kötött jogairól és győngyökéről esetében csak a nemzetnek van joga intézkedni az ország ideiglenes kormányzatáról.

A királyság kétoldalú szerződésen alapul s így a királyi székhöz kötöttségéről az országgyűlés híre, tudta és meggyőződése nélkül egyoldalúan senki sem intézkedhetik. Mivel az Oltánban decz 2. mégis megtörtént, az országgyűlés a nemzet nevében mindenkinek meghagyta, hogy bitorlásnak tekintsen minden hatalmat, melyet az országgyűlés el nem ismert s hogy hazafiai szent kötelességüknek ismerjék megóvni és megvédeni a harát minden idegenszerű bitorlástól, avatkozástól és ellenséges megtámadástól, különben a hazaárulás bűnébe esnek.

Ez a határozat voltaképp csak elvi kijelentést tartalmaz minden személyes él nélkül. Alig bizonyítja valami jobban az országgyűlés nyugodtságát, mint az, hogy vezére, Kossuth, decz. 12-én is a dinasztával való kiegyezés mellett nyilatkozott s hogy a későbbi (1861. és 1867. évi) országgyűlések is a december 7-i határozat szelleméhez ragaszkodtak.

V. Ferdinánd lemondása palotaforradalom műve volt s a magyar közvéle-

mény sohasem hitte el, hogy Ferdinánd az osztrák császárságról önként, s nem ismerte el sohasem, hogy ezzel együtt a magyar koronáról is érvényesen és törvényesen lemondott volna.) V. Ferdinánd erről nem adott ki külön okiratot s lemondásáról Magyarországot külön nem értesítette.

Lemondását a magyar közjog szempontjából alaki tekintetben legalább is hiányosnak kellett tekinteni, — mert Magyarországot nem lehetett Ausztria győjtő neve alatt érteni, nem lévén az az osztrák császárság tartományja; külön koronája, külön alkotmányos önállása volt s a magyar király csak a nemzet tudtával és hozzájárulásával mondhatott volna le a magyar trónról.) Ha senki sem kételkedett is azon, hogy Ferdinánd egyuttal Magyarországot trónjáról is valóban lemondott, közjogiilag ezt a tényt még sem lehetett elismerni s törvényes királyságnak a nemzet 1867-ig a hradsinai várpalotába visszavonuló Ferdinándot tekintette.) Innen van, hogy 1861-ben némelyek egyenesen ő vele s nem megnevezett utódával akartak újból érintkezni. Idejárt, hogy ez az utód kiskoru volt s ha V. Ferdinánd őt egy nappal előbb nagykorúsította is, egyoldalú intézkedését az ország nem volt köteles elfogadni; az 1485. VII. és 1681. L. t. cz. értelmében, a kiskoru, vagy hanyag király helyettese a nádor s tekintettel az 1848. III. t. cz.-re, ezt illette volna a kormány az új uralkodó nagykorúságáig még abban az esetben is, ha a lemondás a törvényhozás miud a két tényezőjének meggyőződéssel történik.)

1) Gr. Csáky Tivadar a képviselőházban 1861 május 17.

2) Az 1861. évi első és második felirat.

3) Kubinyi Ferenc a képviselőházban 1861. május 16.

4) Németh Albert u. s. máj. 22. Prónay József jun. 12.

Ehhez képest az országgyűlés — mind 1861-ben, mind 1867-ben az elv fenntartása mellett, legalább a formai hiányok megszűntetéséig sürgette. I. Ferenc József, ki akkor 12 esztendő óta már tényleg uralkodott, — 1861. április 6-ikán az országgyűlés elé terjesztette a két lemondást, de június 21-én kelt leiratában visszautasította az azoknak „állítólagos” alaki hiányai iránt támasztott „üritgyet”, kijelentvén, hogy az „ausztriai császárság és minden alatta egyesült királyság” neve alatt kétegyikvül ott van Magyarország is, trónralépését ennek népevel is tudatta, az „erre vonatkozó új okmány kiállításának szüksége tehát az e részben alkotandó törvényozikk által önként megszűnik.”

Erre sem következhetett más, mint az országgyűlés tiltakozása és (aug. 21.) feloszlata. A koronázási hitvelét tárgyalban kitűzött váasztmány azonban 1867. május 31. magadáért tette az 1861. évi országgyűlés álláspontját, vagyis pótlólag kívánta be-terjeszteni a Magyarországhoz külön intézendő lemondási okiratokat, hogy azokat az országgyűlés tárgyalhassa, törvénybe iktathassa s ekepen az ország utólagos hozzájárulását is kifejezhesse, tiltakozván egyuttal a lemondások általánosságából Magyarország alkotmányos önállásának csorbítására vonható minden következtetés ellen.

Az Andrássy-miniszterium a maga részéről is elismerte a formahiányokat, s ezeknek oly hosszú idő után való pótlása és az 1861. évi országgyűlés határozatának fogantatása végett törvénybe iktatni rendelte a lemondások ténylegét) a kívánt óvással s a jövőre nézve azon jognak fenntartásával, hogy a lemondás mindenkor Magyarország külön

1) De (és ebben van az eltérés) sem magukat a lemondásokat, melyeket Magyarország-hoz intézve, különben is újra kellett volna fogalmazni.

értékesítés mellett s hozzájárulásával történjék. A két ház június 1. elfogadta ezt a javaslatot, s megalkotta az 1867. III. t. czikket „ő császári és apostoli királyi felségének, V. Ferdinándnak a trónról és fűnséges cz. kir. főherczeg Ferencz Károlynak a trónörököséről” még 1848. évben történt lemondásairól, mely egészen véve igazolta az 1848. decz. 7. hozott határozat nyugodt és teljesben törvényszerű első részét. Nem lehet tehát mondani, hogy ez a határozat egyáltalán lehetetlenné tette volna az új uralkodóval való kibékülést s nem üres beszéd az országgyűlésnek négy hónap múlva a függetlenségi nyilatkozatban (1849. ápril. 19.) tett az a kijelentése, hogy „ha ezen trónváltásra a magyar nemzet meggyőződését törvényes uton kéri s ha az ifjú herczeg a magyar alkotmány fenntartására esküt tenni ajánlkozik, a magyar nemzet nem késelt volna őt, mielőtt kezét polgárvérbe mártotta, diplomatikai kétségek alapján királyának elfogadni és s. István koronájával megkoronázni.”

Mivel erről most szó sem lehetett, a honvédelmi bizottság azonnal új eskümintát állapított meg, mely szerint a katonaság egy-zerűben csak az alkotmányra tett hitet.

Midőn pedig aggodalom támadt, hogy a korona talán nincs is helyén s vele valaki pártkirályi koronázathatja magát, az országgyűlés decz. 9-én 12 tagú köldökséget bízott meg a koronátartó láda megvisszálásával.)

Pár nap múlva (decz. 10.) a felsődu-nai magyar hadsereg nevében Görgey és

1) Ürményi Ferencz koronáér decz. 13. jelentette a felsőháznak, hogy a kilenczedik kulcs az udvarnál lévő, a korona ládját sem lehetett fölnyitni; decz. 18. föltörték a ládát s mindent rendben találtak, mit másnap a képviselők házának is bejelentettek.

Csányi kijelentette, hogy királyul csak azt ismeri el, kinek fején ragyog Szent Istvánnak ez a (helyén talált) koronája, melynek birtokáról az országgyűlés tudta és beleegyezése nélkül senki sem rendelkezhetik, hogy tehát alája vetvén magát az országgyűlés határozatának, szent kötelessége védeni és oltalmazni Magyarországot törvényes függetlenségét és a nemzet alkotmányos jogait.

M ó t a.

Angol regény.

Fordította: A M I C A.

III.

(Folytatás.)

(5)

Gottfrid bácsi befejezi keddi porolását és elbórolog valamire pillangókat keresni, a mi elrontaná az ebédünket.

Azzal a megdondással, hogy viszonyuk a jövőben, könnyebb lesz Motára, ha ő a beteg szerepét fenntartja, Alek visszatartoztatja attól, hogy a bakon mellette kérjen helyet. Kényelmesen hátra dőlve a kocsiban, olyan érzéssel nézte Motának a gyepőkkel való ügyes kezelését, a mi félig fájdalom volt, félig élvezet. Pedig a Móta rendszere a Kivitel való elbánása az asszonyi jószágviség ne továbbja volt. A kanyarodásoknál, a koronként előforduló hegyre fel és lejöveteleknél, sok alkalma és nehézsége volt hajtási tehetséget próbára tenni. Feladással elfoglalva, komoly arccal hajolva előre, Kiti biztatva, hogy változtasson kötelességeit teljesítésre, vagy a tőle várt óvatosságnak megfelelően, és olyan édes, dallamos tájékoztatás Alek még a Smaragd szigeten sem képzelt. Nem egyszer történt, hogy a gyepőket összegombolyítva és a kezébe fogva egy madár könnyűségé-

Az őszi és téli időny alkalmából czipó- kalap- és fehérnemű beszerzésére felhívja a n. é. közönség becses figyelmét

Sipos Testvérek

uri divatruháza

Belmagyar-utca-3. sz. alatt.

hol férfi és fia kalapok, sapkák, sárczipók, Jäger alsók, kesztyűk, nyakkendő ujdonságok a legolesőbb árban kaphatók.

844. 26-50.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

— Gyilkosság. A Dunaföldvár melletti Simontornyán véres gyilkosság történt tegnapelőtt Szántó János ottani téglasmester lakásába berontott reggeli nyolcz órakor segédje

s az egyedül lévő asszonyt fejszéval úgy vágta fejbe, hogy az eszméletlenül rogyott össze. A gyilkos azután a szekrények feltöréséhez fogott s sikerült is neki ékszereket 50 forint készpénzt elrabolni. A gyilkost erőlyesen nyomozza a rendőrség.

— Sudermann beteg. Sudermann Hermann, a németek jeles drámaírója — a mint nekünk Würzburgból telegrafálják — súlyosan beteg. Néhány nap előtt érkezett meg Würzburgba, hogy egy ottani híres speciálistával megvizsgáltsa magát. Ez meg is történt és az illető orvostanár alapos vizsgálat után kijelentette, hogy Sudermann állapotát nagyon veszélyes és hogy okvetlenül műtéteinek kell magát magát alávetnie.

— Téli szivárvány. Az a szokatlanul enyhe időjárás, mely most országszerte tapasztalható, a nyár összes tüneteivel jelenik meg az égbolton. Mai lapunkban megírtuk, hogy több vidéken 22 fokos meleg volt, másutt nyári zivatar, vagy pedig mennydörgés, villámok vonult át a vetések fölött, melyeket más esztendőben ilyenkor fehér hóterő szokott befűdni. A természet e játékából nem maradt ki a szivárvány sem. Bártfáról jelentik nekünk: A múlt hónap 27-én délután szapora tavaszi meleg eső esett, mely után északra keletrre húzóód hatalmas ívű szivárvány tűnt fel az égbolton. A városban egyébként mintha híre-hamva is eltűnt volna a télnek, folyvást enyhe, meleg idő jár.

— Nagy vihar Amerikában. New-Yorkból söröngözik, hogy az északi kikötőkben több gőzhajó kötött ki elűlyedt vitorlások matrózaival. Legalább 30 hajó súlyt el. 60 at pedig Új-Angliában partra vetett a vihar; a bostoni kikötőben 30 hajó részben vagy egészen elpusztult és körülbelül 40 ember életét veszítette. Más helyeken még 30-nál több hajó vesztett partra, de azokon emberéletben nem esett kár.

Gyalui ur védekezése.

Tisztelt Szerkesztőség! Most, hogy pár napi távollét után hazérkeztem, kérem a T. Szerkesztőséget, hogy következő soraimat közzéni sziveskedjék.

Szombaton reggel pár nap szabadságra előbb Debreczenbe utaztam, a honnan eleve Budapestre szándékoztam. Midőn Debreczenben az ellenem indított támadást a Magyar országban olvastam, külön, táviratilag, ezt a kérésint intéstem a kolozsvári szerkesztőséghez külön-külön:

„Nagyon kérem a szerkesztőséget, legyen jóindulattal irántam, mert biztosíthatom, hogy teljes jogosan és jóhiszeműen eljárjam. Plágiumról szó sem lehet. Szóval bővebben.”

Azt reméltem, hogy az én jelenlétemben fogják tárgyalni ezt az irodalmi pört. Budapestre utaztam lát és ott kezdetben csupán a budapesti lapoknak küldözgetett névtelen hírekre feleltem, még pedig először az a nyilatkozattal, mely a „B. H.”-ban jelent meg és melyben nem igen tisztességesnek mondtam azok eljárását, kik bizonyítás nélkül állítják, hogy 1. szóról-szóra fordítottam egy darabot, 2. hogy eredeti nyomán nyújtottam be. E hazugság terjesztői ellen tényleg sajtópört is indítottam. E nyilatkozatomra a kolozsvári lapok felelték hazuggal, holott az nem nekik szólt. Majd az Ellenzéknek direkt kérdéseire táviratban küldött válaszaikra hasábas gunyolások jelentek meg, a M. Polgárban dühönvessék két fele rovatban is, mint utólag halom és részben olvasom. Mindezek azonban a mindkét lapban egyoldalú vádlói czélúttal közölt fordításai szemelvények, legkevesebbet sem bizonyították azt a folytonos vádat, hogy plágiumot követtem el, és hogy fordítottam, félrevezettem mindenkit és mindezen rosszat a világon elkövettem.

Maguk a vádlók kimondták, hogy bűnös vagyok, elítéltek, többszörösen meg is büntetettek büntetésül, mindezt mielőtt hazaérkeztem volna és megdühösebben az a lap, a melynek kötelezően oly sok esztendő óta töltöttem, a M. P., mely — így hallom ki is írta, hogy én a világ végéig beszélhetek, nekem nincs igazam, nem is lesz.

Bizonyítani rólam azonban semmit sem bizonyítottak annál, mint a mit én állítottam és eleve elismertem, hogy idegen tárgyban egy darabot írtam.

Ilyen körülmények közt én most nem tárgyalhatok tovább, nem tartom szükségesnek, hogy fórummal tárgyaljak, melybe nem igy járt el. Mely a mellett, hogy az ellenem gyűlöletteljesen elfogult, midőn vádolt, ha így vádol fogalmak sincs arról, hogy mi az a vád a mivel illet, a mi ellen elítél és meghurcol: a plágium.

Annak teljes tudatában vagyok, hogy igazam van, el nem ferdítve, mint azt feltűnővé teszi: jogos, jóhiszemű. Ezt ismerik és megismerik, jogosnak mondják irodalmi szabályok, gyakorlat, még pedig irodalmi tekintélyek által respektált, de némelyek által megdöntött látom, nem ismert szabályok és jogok megállapított eleve. Ezt mondja lelkem, melyem is, mely egészen és teljesen nyugodt és tisztá.

Főúttartom megamnak azt, hogy ez egyen az eddigieken kívül a további lépéseket is megtegyem.

Kolozsvár, 1898. decz. 1.

Gyalui Farkas.

Kiadtuk e védekezést, de nem nekünk, hanem a mi, a mit állítottunk, be is bizonyítottuk. Gyalui ur plágizált. Punctum.

Egyleti élet.

A Mária Dorothea Egylet által rendezendő 3. és 4. felolvasás decz. 10. és 17-én lesz megtartva.

SZINHÁZ.

A hálókocsik ellenőre.

(Vigjáték 3 felvonásban. Írta: Bissou. Fordította: Zempléni P. Gyula.)

Jól fogunk mulatni...

Ezzel a gondolattal foglaltuk el helyünket tegnap a színházban. Jól fogunk mulatni, hiszen Bissou mester, a francia szellem, a leleményesség nagy mestere gondoskodik róla. A függöny felgördül és játszának. Eltelik egy negyed, egy fél óra a nélkül, hogy mosoly jönne ajkainkra. Ugy tetszik, mintha szomorújátékot adnának... Follinus mint egy dráma hőse jár-kele a színpadon, Bissou élezei mintha be volnának sávanytva. A helyzetek sem mulattatnak. Olyan melodramatikus hangulat uralkodik a nézőtérben...

Mi az oka ennek?

Egyszerű. Mit szólnának önök ahhoz, ha pénteken Pataki játszáná Lear királyt? Ugy-e, csak egy szereplő változna és mégis érdektelenné válna az egész darab, az előadás. A többi szereplő minden igyekezete kárba veszne, ha az öreg Lear nem vehetnők komolyan... Lám, így vagyunk a francia vigjátékkal is. Ezeknek is meg vannak a maguk hősei. Ha ilyen nincs: nem lehet adni effajta darabot. A mi színházunknak pedig jelenleg nincs ilyen színésze. Hiába, Megyeri Dezső egyetlen volt, ki ezeknek a szerepeknek mestere volt, Soha élénkebben nem éreztük hiányát, mint tegnap. Ime, egy kitűnő jó darab, mely kénytelen az ő hiánya miatt megbukni. Bizonyosak vagyunk benne, hogy vele 9—10 előadást érhetett volna meg — mint a hogy a „Válás után”, „Durand és Durand”, „Államtűkár ur” és még sok olyan darab, mely ezek mellé nem is sorakozhatik. Ha rajtuk állana, egy percig sem tétovázna, hogy a kolozsvári színházhoz kösztik őt. A Nemzeti Színháznak külföldben is feladata az, hogy lehetőleg a legjobb színészeket szerezzék meg.

Szóljunk a darabról is. Bissou ebben a darabjában is kitűnő alkotott. Nem hiában nevezik őt az utabbi francia vigjáték nagymesterének, mert csakugyan az ő. A „Hálókocsik ellenőre” is egész sorozata a mulattató helyzeteknek. Godefroid György, hogy távol lehessen családjától hetenkint néhány napig és szerelmének élhessen, a hálókocsik ellenőrének adja ki magát családja előtt. Időközben odakerül az igazi hálókocsik ellenőre. Az ál ellenőr kiegészik az igazival, hogy ne árulja el őt. Ez meg is igéri. Igen ám, de az igazi ellenőr udvarolni kezd a feleségének. Ebből mulatságos helyzetek keletkeznek, melyek csak úgy kergetik egymást a darabban. A meséjét nem mondjuk el. Csak annyit még a darabról, hogy ez is igazi terméke a francia leleményességnek, a hamisítatlan francia szellemnek s a „Hálókocsik ellenőre” méltán sorakozik Bissou többi darabjai mellé. A Vigszínházban különben fél év alatt 50-szer adták, Párisban megírta a 300-ik előadást.

A czimszerepet Follinus Aurél játszta. Ajánljuk neki, maradjon meg igazgatói teendői mellett: van ott elég tennivaló. A játszással hagyjon fel — úgy aszinház, mint a közönség érdekében. Pataki (Alfréd) mostanában úgy játszik, mintha visszafeljódott volna. Bizony, minden volt, csak az nem, a minek lennie kellett volna. Nem így néz ki, nem így mozog, nem így beszél egy párisi ember. Egy csöpp kedély sem volt benne, ez is nagy baj Ellenben jó volt Leövey (Labordave). Ez az ember folyton halad. Mindent ambícióval játszik. A legkisebb szerepeit is gondal játsza. Soha sem látszott rajta, hogy unna valamit, hogy azt mondaná: ah, ez kicsi szerep, nem bajlódok vele. Ez a haladás tükre. Mert a ki a kicsi szerepet nem becsüli: az a nagyot sem fogja soha jól játszani. Elismeréssel szólhatunk Bartosról (Montpepin) is, ki szintén jó volt. Miklósi Ilona (Lucienne) nem nagy szerepét kedvesen játszta, csinos volt és a mi fő — nem affektált. Marosi Adél (Angela) a kacsintgató kiesasszonyt játszta sok ügyességgel. A többi szerepeket Laczkó Aranka, Váradiné, Szentgyörgyi, Baróti Irma és Szerdahelyi játszták. Az előadáson meglehetősen, hogy egy-két próba még ráért volna; a mi azonban nem Janovics rendező rovására irandó, mert ő munkáját becsülettel végezte. Még azt említhetjük meg, hogy az első és második felvonás diszletei és kiállításai gyönyörűek voltak. A darabot ma megismétlik.

(Br.)

Lear király. A holnapi előadás elé nagy érdeklődéssel tekint Kolozsvárközönsége. Az ifjúság már előre várja ezt a napot. Ünnepp nap ez mindazoknak, kik a művészetben a nagyot, a nemest, az igazán értékeset szeretik. E Kovács Gyula pedig egyetlen a maga nemében. Nem is szükséges talán mondanunk, hogy ez az az alakítása, melyben magyar színész őt utol nem éri, meg nem közelíti. A legnagyobb magyar tragikusnak leg-hatalmasabb alkotása ez, melylyel bátran körutrá indulhatna Európaszerte, hogy dicsőséget szerezzen vele a magyar színésznek. Nézzé meg mindenki, a ki nem látta még. Szokatlan talán, hogy erre buzdítjuk a közönséget. Ha szokatlan is: tesszük ezután is. Tudjuk, hogy E. Kovács Gyula a nagy-stíli művészet utolsó mohikánja: az ifjúságnak meg kell ragadnia minden alkalmat, hogy nagy színpadi alkotásait megismerhesse. Az előadásban kétségkívül játszani fog színházunk nagynevű tragikája is, a mi szintén fokozni fogja az előadás érdekességét.

„Urasságod idegen?” — ugy látszik nem idegen darab városunkban. Tegnap megírtuk, hogy annak a darabnak, melyet Gyalui Farkas francziából fordított ki, egy 1857-ben kelt fordítását találták meg a kolozsvári Nemzeti Színház könyvtárában: Diósiótól. Ez az ur szintén plágizált, mert eredeti gyanánt tűntette fel a darabot. Most nagy meglepetéssel értesülünk, hogy még egy más fordítást is találak a könyvtárban. Egy és ugyanaz a darab, szintén plágium; ennek a szerzője is eredetinek tűntette fel a plágizált jóságot. Már kétségbeesett a dolog, hogy hány eredeti magyar szerzőt szült ez a kis darab s Tália az irodalmi „tisztesség” nevében bizonyára így kiált fel kétségbeesésében: — Szegény francia, ha tudta volna, dehogyan szült volna tégedet!

Jótekonyság.

Adomány. Juhos László helybeli kereskedő a siketnémák Kolozsvári orsz. intézete javára perelyben 5 (öt) forintot gyűjtött. Emberbaráti intézetünk iránt tanúsított szíves pártfogásáért és jóindulatáért fogadjuk ez uton is a felügyelő bizottság hála-köszönését.

Gyászrovat.

Szenkovich Márton halála. — melyről tegnap már megemlékeztünk — Kolozsvár egyes osztályaiban s főleg a gazdasági és művészeti körökben élénk részvétet keltett fel. A végelgyengülésben elhunyt öreg ur ugyanis jó hossza terjedt életében leg-kiált gazdasági és művészeti dolgokkal foglalkozott s áldozatkézzel támogatója volt különösen a kolozsvári zene conservatoriumnak, a melynek csak nagyobb alapítványokat tett, de esetenként sok tövös czéljában segítette meg a műintézetet a maga bőkezű adományaival. És ő ezt élete legutolsó időséig gyakorolta. Az intézet némi méltánylásul az ő áldozatkészsége és érdeklődésének örököst tiszt. al-előnkének választotta meg. Most, hogy elhunyt, a választmány testületileg jelenik meg a temetésén és koszorút helyezett a ravatalára. Nem lesz érdektelen felmilyentünk, hogy az elhunyt már sok évek előtt vett magának a köztemetőben egy sírhelyet, azt díszes vasráccsal bekerítette és márvány sírelméket is állíttatott magának a szokott felirattal együtt, melyen most csak a halálozás ideje lesz utólagosan odahelyezendő.

Novák Antal tanár Szamosújvárt meghalt.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” távirata, telefon tudósításai, és sürgöny-levelei.)

Romániából.

Budapest, decz. 1.

A román kamara ellenzéke, mint a „Kel. Ért.”-nek Bukarestből jelentik, elhatározta, hogy minden parlamentaris eszközt felhasználja, hogy a Sturdza-kabinet ellen harcoljon. Az erdélyi román iskolák kérdése, az elmozdított metropolita ügye, a közszégi választások alkalmából felmerült panaszok ugy a flevistáknak, mint a konzervatívoknak bő anyagul szolgálnak, hogy a kormányt a felirati vitánál s egyes interpellációkkal meg-támadják és hogy oly incidenseket hozzanak elő, melyek a kamara tevékenységének eredményét minden esetre kétségessé teszik. Mindazonáltal az ellenzék ezen uton nem igen számíthat sikerre. A többség is nyugodtan néz az ellenzék készülődéséi elé. Az előnk-választásnál az egyesült ellenzék saját jelölt-jére csak 36 szavazatot tudott összehozni; ha a nem szavazott ellenzék is szavazna, nem tudná megdönteni a többséget.

vesszük, az ellenzék akkor is alig megy 45-re, míg a többség ez idő szerint 90 tag-et számlál.

A kereskedelmi kamarák a fogyasztási szövetkezetek ellen.

Budapest, nvo. 30.

A soproni kereskedelmi és iparkamara kezdeményezésére több kamara felterjesztést intézett Dániel Ernő báró kereskedelemügyi-miniszterhez, a kinek figyelmét a fogyasztási szövetkezetek korlátozásának szükségességére irányították. Az aradi, soproni, kassai és miskolci kamarák felterjesztésükben törvényhozási intézkedést kérnek a szövetkezetek alapításának korlátozására és különösen működésük ellenőrzésére nézve. E szövetkezetek csakis a tagok korlátlan felelősségével lennének alakíthatók és csakis élelmi szerek el-árusításával foglalkozhatnának. E kérdés sürgetésére a kamarákat azon szomorú tapasztalatok indították, melyet sok helyütt az országban a vidéki lakosság e téren tett, a melyek kívánatosnak teszik, hogy a jó hiszemű nép a megtevészetesül és károsodástól megóvassék. A budapesti kereskedelmi és iparkamara a napokban fog e kérdéssel foglalkozni.

Minisztertanács.

Budapest, decz. 1.

Gróf Thun, osztrák miniszterelnök elutazása után, ki tegnap egész délelőtt tanácskoztott Bánffy miniszterelnökkel, délután késő estig minisztertanács volt. A miniszterek tanácskozásáról semmi hír sem szivárgott ki. A tanácskozást nagy titokban tartják s e miatt az este a miniszterek közül, a szabadelvűpárti klubban meg sem jelent egyik sem.

A helyzet.

Budapest, decz. 1.

Gróf Thun, osztrák miniszterelnök tegnapi ittlétét politikai körökben a legélénkebben tárgyalják. — Feltűnt, hogy csak a két miniszterelnök tanácskoztott egymással s a pénzügyminiszterek hiányoztak e fontos megbeszélésről. Azt sejtik, hogy tegnap a két miniszterelnök megállapodott abban, hogy az év végével minő magatartást kövessenek. A két miniszterelnök között lefolyt tanácskozásról azért nem tudhatni semmit, mert előbb mindkét miniszterelnök jelentést fog tenni a királynak s ha megállapodásukhoz meg-nyerik a Felső jóváhagyását, csak akkor fognak nyilatkozni. — Hihe-tőleg e nyilatkozatokkal azonban egy cseppet sem fognak sietni, — mert nem akarják a közvéleményt az év vége előtt magukra zudítani. Azzal ugyanis tisztábban vannak a miniszterelnökök, hogy ugy oda át, mint nálunk, megállapodásuk ellenegyszerre kifog törni a vihar s azért, a meddig csak lehet, halasztani fogják nyilatkozatukat.

A kormánypárt klubbankülönben tegnap este ezt beszélték, hogy Bánffy és Thun kölcsönösen konstatálták, hogy egyik parlamentben sincs remény a kiegyezés letárgyalására s lehet erre nézve talán Bánffy a jövő héten nyilatkozni is fog.

Más hír szerint Bánffy többek előtt kijelentette, hogy pozícióját az év végéig megtudja tartani, de hogy a jövő évre nem hagyja el-e ereje, nem mer határozottan nyilatkozni.

Azt is beszélték, hogy Bánffy az év utolsó ülésén meginterpelláltatja magát és a többség hozzájárulásával előzetes engedélyt kér a jövő éviszükségletek fedezésére az indemnity megszavazásáig.

Egy más verzió szerint: Bánffy báró megbizta a szabadelvűpárt egyik agilis tagját, a ki Horánszkyval és Kossuthal tárgyalt, hogy megszavazná-e az ellenzék az indemnityt és a kiegyezési provizóriumot, vagy nem állnának-e utjába, ha ezek elintézése után Bánffy lemond? Horánszky és Kossuth azt felelték, hogy ők komoly és nyílt politikai harcot folytatnak s így nem mehetnek semmi alkuba.

Nagykövet változás.

Bécs, decz. 1.

Lichtenstein herczeg, pétervári nagykövet megváltik állásától. Utóda Ehrenthal, bu-karesti nagykövet lesz.

A német császár otthon.

Budapest, decz. 1.

A német császár keleti utazásából ma érkezik Berlinbe, a hová nagy pompával fogadják.

A német császár ajándékai.

Bécs, decz. 1.

Eulenburg német nagykövet és Moltke katonai attashé ma a Hofburgba hajtottak és átadták az uralkodónak jubileuma alkalmából a német császár ajándékait: három asztal-diszt és 4 remek vázát.

Országgyűlés.

Budapest, decz. 1.

A képviselőház mai ülésén Marjai Péter volt az első szónok, ki Bánffyt hevesen támadta.

Bánffy jelenlegi viselkedését politikai betyárkodásnak mondja.

Zajos helyeslés balfölől.

Szilágyi Marjait ezért rendre utasítja.

Felolvassa ezután Kiss József református lelkész, volt 48-as főhadnagy régebben megjelent levelét, melyből kiténik, hogy Hentzi halála előtt czi-vilben, az alaguton át akart szökni, egy század katonával fedezvén magát. Ekkor lötték meg.

E szerint gyáva is volt és most mintaképül állítják a kadét oszola elé. Nagy tetszés.

Ezután Szemere Atilia kritizálja Apponyit és az ellenzéket.

Többek közt a következő nagy mondást koczkaztatta meg:

„Ha önök oda kényszerítik a kormányt, hogy Sylveszter-éjjelen lemondjon, vagy törvénytértést elkövessen, mit kell tennie?”

Felkiáltások: Lemondani!

Szemere: Igen, ha a többség kényszeritené, de nem, ha a kisebbség követeli.

Nagy zaj.

Ezután azt fejtegeti, hogy a magyar koronának egy különös joga van: a jus statuendi.

Tudniillik, ha a kormányzati faktorok bármelyike megtagadná a működést, a korona joga tovább kormányozni.

Óriási zaj a baloldalon.

Mit beszél, esküszegést követessen el a király? felkiáltások a baloldalon, Szilágyi elnök perczekig cseppet majd így szól:

Figyelmeztetem, hogy a koronát csak úgy szabad említeni, mint kinek a tényeiért a kormány felelős.

Ez alkotmányos felfogás.

Szemere után arról beszél, hogy Pitt Vilmos hasonló körülmények közt feloszlatta a Házat.

Beszéde végén Bánffyt dicsérte.

A jobboldal éljenzése között gratulált Bánffy Szemerének.

Szemere után Komjáthy Béla beszélt.

A Ház feloszlatása.

Budapest, decz. 1.

A képviselőház mai ülése után egyszerre terjedt el a hír, hogy a Házat szombaton feloszlatták.

Erre vall Szemere mai megjegyzése is.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLOS.

Felolvas szerkesztő és lapfajlagos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTER.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy az általam mézsel készített igen finom theasütemény mindenkori kapható nálam, Kalközép-utca 18. sz. alatt, valamint Gergely Ferencz és Papp Kristóf urak fűszerüzletében; országos vásárok alkalmával pedig a vidéki városokban is kapható sátramban.

Teljes tisztelettel

Virág Ferencz,

mézes-kalácsos.

2—3.

„KEGYELET” temetkezési intézet

Kolozsvárt, B.-közép u. 10. (a tiszt. Minorita társház alatt).

Uj hazai felszerelés. Szolid és pontos szolgálat. Legolcsóbb árak.

Telefon 402. 401.

(26—50)

Sz. 1211—1898.

929. 3—3.

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatokra bízott Kolozsavart sz. kir. város tanácsának elhalálozás folytán megüresült és választás útján betöltendő II. oszt. irnoki állásra ezen pályázatot hirdetek. Felhívom mindazokat, a kik ezen évi 500 frt fizetés és 120 forint lakbérrel javadalmazott állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883 évi I. t. cz. 19. §-ban előírt minősítést, életkorukat és eddigi szolgáltatukat feltüntető okmányokkal felszerelt pályázati kérésüket legkésőbb f. évi **december hó 15-ig** hozzám annyival is inkább adják be, mert a később érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Kolozsavart, 1898 november 22.

Gróf Beldi Akos s. k.
főispán.

Haszonbérbe adó

Szekeres-Törpöny község határában fekvő

mintegy 191 hold szántó, 219 hold kaszáló és 135 hold legelőből, valamint Deés város határában 67 hold szántóból és 33 hold rét és legelőből álló kúlsóság.

Értekezni lehet: **Weér Györgynél** Marosvásár helyt, vagy **dr. Csizér Ákosnál** Deésen.

942. 1—3

MAGYAR ZONGORA GYÁR!

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy zongora raktárat Kolozsavart is berendeztem és megnyitottam. A **ZONGORÁK** minden alkatrésze gyáramban készül; s épen azért azoknak ugy művészeti értéke, mint készítésének szőléságára kiváló gondot fordítok.

Különb. felhívom a közönség figyelmét **aluminium hur-kerettel** készült és keresztbe hurozott zongoráimra, melyre nézve egyedüli szabadalmam vagyok.

Zongorám jószágáért és tartósságáért kezességem vállalkozok és biztositom a közönséget, hogy zongorám a külföldi gyártmányokkal szemben kiálják a versenyt, sőt az új találmány által hangszépesség tekintetben azokat felül is mulják.

Aram a hangszerek jószágához és tartósságához képest igen jutányosak.

Képes árjegyzék rendelkezésre áll!

Raktáram Kolozsavart

Unio-utca 12. sz. a. I. emeleten van.

Ha sikerül a n. é. közönség bizalmát ezen új magyar iparág iránt fölkeltenem, fáradozásom és áldozatkészségem bőven kárpótolva leend.

Mély tisztelettel

Thék Endre,

788. 13—16.

budapesti zongora-gyáros.

Haszonbérbe adó birtok.

Özvegy báró **Apor Károlynénak** Marostordamegye Csejdi községéhez tartozó, — a szállót és erdők kivételével — 800—900 holdot kitevő tagosított **tófalvi birtoka** — gazdasági felszerelés nélkül —

azonnal haszonbérbe kiadó!!

Értekezhetni a tulajdonosnővel Maros-Vásárhelyt.

900. 4—10.

Bécsi--Budapesti padló-olaj.

Legjobb és legolcsóbb padlók beeresztésére nagyforgalmu helyiségek u. m.: **kávéház, étterem, iroda, üzlethelyiség, gyár, műhely- és iskolák** részére, a helyi és teljesen pormentessé t szí.

Öntözés, surlás és az örökös feltörölés teljesen nélkülözhető, jobb mint az amerikai és faenél olcsóbb.

Próba beeresztések díjtalanul eszközöltnének. 825. 10—10

Padlók előfizetésre legolcsóbban vállalatnak.

Számtalan elismerő levelek, állami, közégi közegektől, iskolák, gyárak, irodák, kereskedők, kávéházak- és étterem tulajdonosoktól.

Beeresztések már több helyen eszközöltettek és ezen új találmány járól az illető cégéknél lehet meggyőződést szerezni. Erdély egyes városai részére a képviselők átvehetők!

Kizárólagos képviselő Erdély és Nagyvárad részére:

Andrásófszky Kálmán

Kolozsavart, Belmagyar-utca 51. szám.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomára hozni, hogy

BUTORRAKTÁRUNKAT

Unio-utca 9. szám alá helyeztük,

hol is mindennemű asztalos- és kárpitos munkák, berendezések szakértő kivitelezésben és jutányos árban kaphatók!

A raktáron tartott munkák saját műhelyünkben készül, a mi külön e célra épült, **Óvár, Bástya-utca 2. sz.** a hol a n. é. közönségnek bármely időszakra rendelkezésre állunk bármilyen asztalos munkák elkészítésére.

Bécses pártfogását kérve a n. é. közönségnek, maradunk kíváncsi tisztelettel

913. 3—*

Wittmann és Rindt.

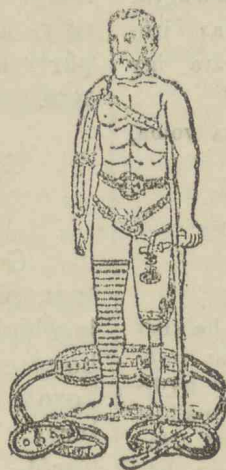
Eladó könyvkötő üzlet!

A legjobb forgalmi helyen minden gépekkel teljesen felszerelve és több egy félszázaddal, hogy ugyanazon helyen folytonosan könyvkötő üzlet volt, hova előelő kutschaftok küldik megbízásokat.

közbe jött okok miatt
jutányos áron azonnal eladó!!

Hol? Megmondja a kiadó-hivatal. 941 1—3

Speciálista sérvkötőkben!

A Keleti-féle csász. és kir. szab. **sérvkötő** orvosi tekintélyek véleménye szerint a legelőkeltebb ezen nemben, nem csuszlik, nem gyakorol kellemetlen nyomást és eltávolítja czél szerű szerkezetétől fogva az eddigi sérvkötők hiányát. A Keleti-féle gummi-sérvkötő idomítható pelottával, szarvasbőrrel és biztonságos övvel. Cs. és kir. osztrák-magyar és belga kir. szabadalom. Kitéve Brüsszelben aranyéremmel és díszokmánnyal. Árak egy oldalú 6 frt kétoldalú 12 frt. Gyáramban készülnek ezenkívül: mülábak, műkek, járó- és nyújtó gépek, egyenestartók (Hessing-féle rendszer) orthopadiái fűzők, halkötők, görsérharisnyák és mindenféle gummiáruk urak és hölgyek részére.

Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl:

KELETI J. cs. és kir. orv. sebészeti, mű- és kötő-szer-gyáros **Budapestben.** (Alapítva 1878.)

IV. Korona-harczag-utca 17 — Sebészeti műszer-gyár gázmotor erővel:
IV. Rostély utca 15. Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve Nem megfelelő kötészek készségeel becsérletetnek. 939. 1—10

Ezen hirdetés tulajdonosának vételnél 10% engedélyeztetik.

Ezen hirdetés tulajdonosának vételnél 10% engedélyeztetik.

Kevés haszon, nagy forgalom!

Ezen cél vezetett arra — hogy áruim olcsóságával ugy az idegenből hozott, mint bármilyen **végeladási árakkal** a versenyt a n. é. közönség előnyére megkezdjem.

ÁR J E G Y Z É K (Tájékoztató)

1 méter mosó barchet	— — — — — 18 kr.	1 méter 120 cm. széles Himelei posztó	— — — — — 90 kr. 1 frt
1 méter finomabb	— — — — — 25, 30 kr.	1 méter különböző színes selyemkélme	— — — — — 80 kr. 1 frt
1 méter Lawn-Tennis flanel	— — — — — 24, 25 kr.	1 méter finomabb és fekete	— — — — — 1 frt 10 kr.
1 méter legfinomabb széles barchet	— — — — — 40 kr.	1 méter csipke függöny kelme	— — — — — 15, 20, 30 kr.
1 méter dupla széles Loden kelme	— — — — — 20, 25 kr.	1 darab főre posztó kendő	— — — — — 40 kr.
1 méter dupla széles ruha szövet	— — — — — 30 kr.	1 darab nagy téli kendő	— — — — — 1-80, 2 frttól
1 méter dupla széles finomabb	— — — — — 35, 40, 50 kr.	1 darab hárszkendő	— — — — — 70 krtól
1 méter 120 cm. széles finomabb	— — — — — 60, 70 kr.	1 darab mieder	— — — — — 60 kr. 1 frttól
1 méter 120 cm. széles finomabb	— — — — — 80 kr.	1 darab Esőernyő	— — — — — 90 krtól
1 méter legfinomabb selymes	— — — — — 1-20 krtól	1 darab fehér férfi ing	— — — — — 1-10 krtól
1 méter dupla széles posztó	— — — — — 45, 50 kr.	1 vég kitűnő finom Chiffon	— — — — — 5-50 krtól
1 méter 120 cm. széles finomabb	— — — — — 70, 80 kr.	1 vég szépségi vászon	— — — — — 5-50, 6 frt.

Ezekon kívül mindenféle béliesszeműek, szabó cikkek, rövidárakat s több itt elő nem sorolt igen jöminőségű árukat a legolcsóbb árakon árusítok el.

A n. é. közönség igen becses látogatását kérve

795. 4—10.

mély tisztelettel

Poszler Gyula, Wesselényi-u. 3. (Belhíd-u.)

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség figyelmét felhívni a **Solymosy és Kósch** czég alatt vezetett

Gazdasági gépgyár és vasöntődére,

hol készítnek teljes szeszgyári berendezéseket, malmokat, gőszivattyukat, turbinákat, mindenemű gazdasági és épület öntvényeket u. m. oszlopokat, csigalépcsőket stb.

Elvállaljuk mindennemű gépek vagy géprészek javítását a legjutányosabb árak felszámítása mellett.

Eke és szelelő Rosta gyártására egész külön osztályt rendeztünk be, melyet a legmeszebb menő jótállással adunk.

Raktáron tartunk mindennemű gazdasági gépet és technikai cikkek.

Tervezzel és költségvetéssel készséggel szolgálunk. Szíves pártfogásokat kéri

Solymosy Olivér

gyártulajdonos

553. 36—

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER

Linimentum Capsici compos.

Ezen hírneves háziaszer ellentűlt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik közönségnél, csúznál, tag-szaggyatásnál és megfázásoknál és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapestben. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több ki-sebbségek utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzék nélkül mint nem valódi utasítsa vissza.

RICHTER F. A. és Tsa., csász. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT (Thüringia).

8735—3.)